

R. Gucman, *Historia i społeczeństwo. Gospodarka. Podręcznik do liceum i technikum, Warszawa: WSiP, 2014.*

Lenkijos švietimo ir ugdymo ministerija šį vadovėlį leido naudoti istorijos ir visuomenės mokymui bendro ugdymo įstaigose, remdamasi recenzentų teigiamu įvertinimu. Tokiais recenzентаis yra įrašyti: dr. hab. J. Choińska-Mika, dr. hab. J. Dumanowski, dr. G. Okła, mgr. Z. Żuchowski, dr. G. Ptaszek.

Vadovėlis suskirstytas į penkis skyrius: I. Senieji laikai (trys poskyriai); II. Viduramžiai (trys poskyriai); III. Naujieji laikai (keturi poskyriai); IV. XIX amž. (trys poskyriai); V. XX amž. (septyni poskyriai).

I skyriuje apžvelgta ūkio raida nuo seniausių laikų (neolito) iki senovės Graikijos ir Romos laikų. Reikia pažymėti, kad žemėlapiuose vaizduojančiuose graikų ir romėnų prekybinius ryšius, parodyti ir gintaro keliai, vedantys nuo Nemuno ir Vyslos žiočių (prekyboje su graikais, p. 11), o štai romėnai kažkodėl gintarą atsiveždavo tik nuo Vyslos, o Nemuno, tarsi, nepasiekdavo (nors, kažkodėl, baltų žemėse randama romėniškų monetų).

II skyriuje, aprašant Viduramžių ūkio raidą, rašoma, kad *kres ożywienia przyniosły na początku XIV w. epidemia czarnej śmierci (džumy, p. 21)*, matyt turima galvoje XIV amž. viduryje Europą nusiaubusi maro pandemija.

III skyriuje apie Naujuosius laikus, aprašant didžiuosius geografinius atradimus, matyt, įsivėlė korektūros klaida lentelėje apie išvežtus į Ameriką vergus afrikiečius, kai du kartus nurodyta pradinė data 1450 m., kai Amerika atrasta 1492 m. (p. 39). Gal būt turėta galvoje 1540 m.(?), taip pat, matyt, korektūros klaida, kai prie iliustracijos parašyta, kad ten Liudvikas IV, kai vaizduojamas Liudvikas XIV (p. 49).

Čia taip trumpai bei aiškiai pristatytos svarbiausių to meto Europos valstybių ūkio raida bei įvairios XVII ir XVIII amž. ekonominės teorijos. Deja, Lenkijos ir Lietuvos valstybė arba Abiejų Tautų Respublika paminėta vos keletą kartų ir jos ekonominė raida tuo laikotarpiu pristatyta labai fragmentiškai.

IV skyriuje įdomiai pristatyta pramonės revoliucija ir jos pasekmės civilizacijos raidai bei įvairios ekonominės teorijos. Paskutiniame, V skyriuje aprašyta su kokiomis ekonominėmis problemomis susidurta XX a., jų poveikis visuomenės raidai. Išsamiai aptartos su buvusia socialistine ūkio ekonomika susijusios problemos ir nelaimės, atskirai aprašyta Lenkijos situacija nuo 1945 m. iki mūsų dienų. Atskiri poskyriai skirti Europos Sąjungos, globalizacijos ir gerovės valstybių pristatymui. Vienintelis čia su Lietuva susijęs momentas yra tai, kad aprašant pokarinę Lenkijos teritoriją paminėta, kad Lenkija prarado Vilnių (p. 89).

Vadovėlyje daug užduočių, skirtų savarankiškam darbui. Kiekvienas iš skyrių turi užduotį: susirask; išsakyk savo nuomonę; išanalizuok tekstą. Vadovėlis paliko gerą įspūdį, tekstas pateiktas įdomiai, sąvokos išaiškintos, klausimai ir užduotys verčia mąstyti ir ieškoti atsakymų, šaltinių citatos ir iliustracijos vertingai papildo vadovėlio tekstą, patogus formatas.

Elmantas Meilus

